

Twintig jaar vlinders tellen

Na een proefjaar met een paar routes om te testen begon het in 1990 dan toch echt: het Landelijk Meetnet Vlinders.

Inmiddels hebben we twintig vlinderseizoenen geteld. Dat heeft een schat aan informatie opgeleverd. Als Vlinderstichting en tellers weten we nu precies hoe het met onze vlinders gaat. Maar ook in natuurbeleid en -beheer wordt deze informatie volop gebruikt. Dat betekent helaas niet dat het nu met al onze vlinders goed gaat. Maar je wil er niet aan denken hoe het er anders met onze vlinders voor zou staan.

In die twintig jaar zijn er heel wat uurtjes door de tellers buiten doorgebracht, al moesten al die data ook een keer worden ingevoerd. Gelukkig gaat dat met het online systeem wel een stuk sneller. Enkele leuke feitjes:

- In twintig jaar zijn 1705 routes of plots minimaal één jaar geteld.
- Er werd zo'n 80.000 km gelopen (twee keer rond de aarde).
- Er werd 82.000 uur geteld, oftewel meer dan 10.000 dagen van acht uur. Gemiddeld duurde het lopen van een route daarmee 45 minuten.
- Een gemiddelde route is 13 secties lang (650 m).
- Omgerekend naar een standaardroute van 20 secties wordt er blijkbaar steeds sneller geteld. De teltijd daalde van ruim 63 minuten in 1990 naar zo'n 55 minuten in 2009.
- De gemiddelde snelheid tijdens het tellen lag net onder de 1 km/uur.
- Gemiddeld was het 20°C, 2/8 bewolkt en windkracht 2. Best lekker weer om buiten te zijn.
- Er werden in die twintig jaar ruim 3,5 miljoen vlinders geteld.
- En de talrijkste soort was natuurlijk het bruin zandoogje.
- Verreweg de meeste vlinders werden geteld in 1995: 1022 op een gemiddelde route van 20 secties.
- Het slechtste jaar was 2008 met maar 469 vlinders per route. 2009 gaf weer een stijging te zien naar zo'n 780 vlinders (ook met dank aan de distelvlinder).
- Het meest vooruit gingen boswitje en koninginnenpage.
- Sterkste daler was de kleine heivlinder.
- De meeste vlinders werden geteld op zaterdag 19 juni 2007 (11.989 exemplaren), een mooie zonnige dag waarop het 25°C werd. Dat kwam overigens vooral doordat er die dag (na een week slecht weer) heel veel routes geteld werden, namelijk 175.
- De vlinderrijkste teldag, met de meeste vlinders per

getelde route, was 23 juli 1995 (op de routes werden die dag gemiddeld 247 vlinders geteld).

- 17 routes zijn alle twintig jaar geteld. Dat zijn dus echte toptellers met routes die heel belangrijk zijn voor het project. Bravo!
- Gemiddeld wordt een route 6,5 jaar geteld. Dat is fantastisch lang.
- De meeste soorten werden gezien op de route op de St Pietersberg: 40 soorten. Ook het hoogste aantal soorten in één jaar komt op naam van deze route: 32 soorten in 2004.
- Op een gemiddelde route werden 15 soorten waargenomen.
- Overigens neemt dit aantal soorten langzaam af: van ruim 16 in 1990 naar zo'n 14 nu (al gaf 2009 weer een sprongetje naar boven te zien).
- In 2009 waren er 410 algemene routes, 150 soortgerichte routes en 150 ei-telplots.

Tekst:
Chris van Swaay
De Vlinderstichting
en Calijn Plate
CBS

Er is natuurlijk nog veel meer te vertellen en te vergelijken. Maar intussen voelen we het voorjaar alweer komen en gaat het tellersbloed alweer kriebelen. Wilt u ook deelnemen aan dit spannende project, geef u dan op bij De Vlinderstichting.

Chris van Swaay

Het boswitje ging, samen met de koninginnenpage, het meest in aantal vooruit.

Het Landelijk Meetnet Vlinders is een samenwerkingsproject van De Vlinderstichting en het CBS in het kader van het Netwerk Ecologische Monitor (NEM) in opdracht van het Ministerie van LNV - GaN. Wilt u meetellen met het Landelijk Meetnet Vlinders, meld u dan aan bij De Vlinderstichting. Dat kan per telefoon (0317 467346) of per e-mail (info@vlinderstichting.nl).